

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบต้นทุนการให้บริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง โดยใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม : โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการได้แก่ 1) เพื่อศึกษาด้านต้นทุนการให้บริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดตั้งแต่แรกรับจนกระทั่งจำหน่ายโดยใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม 2) เพื่อศึกษาด้านต้นทุนการให้บริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ตั้งแต่แรกรับจนกระทั่งจำหน่ายโดยใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม และ 3) เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนการให้บริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ตั้งแต่แรกรับจนกระทั่งจำหน่าย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ต้นทุนการให้บริการรักษาพยาบาล โดยแบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้บริการ

ส่วนที่ 2 การใช้บริการในหน่วยงานหลักของหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอด

ส่วนที่ 3 ต้นทุนการรักษาพยาบาลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอด

ส่วนที่ 4 ต้นทุนการรักษาพยาบาลของหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด

ส่วนที่ 5 ต้นทุนการรักษาพยาบาลของหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

ส่วนที่ 6 การเปรียบเทียบต้นทุนในการรักษาพยาบาลของหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้บริการ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้บริการในห้องคลอดและหอผู้ป่วยสูติกรรม

หน่วยงาน	ข้อมูลทั่วไป	พยาบาลวิชาชีพ		พนักงานผู้ช่วยพยาบาล***	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ห้องคลอด	1. อายุ				
	ต่ำกว่า 30 ปี	4	50.00	0	0.00
	30-40 ปี	4	50.00	5	100.00
	รวม	8	100.00	5	100.00
	2. ประสบการณ์				
	ต่ำกว่า 5 ปี	4	50.00	0	0.00
	5-9 ปี	1	12.50	0	0.00
	10-14 ปี	3	37.50	3	60.00
	15 ปีขึ้นไป	0	0.00	2	40.00
	รวม	8	100.00	5	100.00
2. หอผู้ป่วยสูติกรรม	1. อายุ				
	ต่ำกว่า 30 ปี	6	50.00	2	18.18
	30-40 ปี	6	50.00	6	54.55
	40 ปีขึ้นไป	0	0.00	3	27.27
	รวม	12	100.00	11	100.00
	2. ประสบการณ์				
	ต่ำกว่า 5 ปี	6	50	2	18.18
	5-9 ปี	4	33.33	1	9.09
	10-14 ปี	1	8.33	2	18.18
	15 ปีขึ้นไป	1	8.33	6	54.55
	รวม	12	100	11	100

จากตารางที่ 4.1 1) หน่วยงานห้องคลอดมีบุคลากรรวม 13 คน แบ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพ 8 คนและพนักงานผู้ช่วยพยาบาล 5 คน พยาบาลวิชาชีพมีอายุเฉลี่ย 31.25 ปี พนักงาน

ผู้ช่วยพยาบาลมีอายุเฉลี่ย 36 ปี พยาบาลวิชาชีพมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานห้องคลอดมากที่สุด 14 ปี เป็นพยาบาล 8 คนที่เหลืออีก 5 คนเป็นพนักงานผู้ช่วยพยาบาล โดยพยาบาลมีอายุเฉลี่ย 31.25 ปี (S.D.= 27.07) พยาบาลที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 50 ผู้ช่วยพยาบาลมีอายุเฉลี่ย 36 ปี (S.D. = 11.5) ทุกคนมีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี เมื่อพิจารณาในเรื่องประสบการณ์การทำงานพบว่า พยาบาลห้องคลอดครั้งหนึ่งมีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี รองลงมาคือมีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 10-14 ปี (ร้อยละ 37.5) และ 5-9 ปี (ร้อยละ 12.50) โดยเฉลี่ยพยาบาลมีประสบการณ์ในการทำงาน 6 ปี (S.D. = 15.86) ตามลำดับส่วนพนักงานผู้ช่วยพยาบาลมีประสบการณ์ระหว่าง 10-14 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 60) รองลงมาคือกลุ่มที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไปร้อยละ 40 โดยเฉลี่ยพนักงานผู้ช่วยพยาบาลมีประสบการณ์ในการทำงาน 15.4 ปี (S.D. = 12.63)

หน่วยงานหอผู้ป่วยสูติกรรมมีบุคลากรรวม 23 คน เป็นพยาบาล 12 คนที่เหลืออีก 11 คนเป็นพนักงานผู้ช่วยพยาบาล โดยพยาบาลมีอายุเฉลี่ย 29.5 ปี (S.D. = 26.09) พยาบาลที่อายุต่ำกว่า 30 ปี และระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 50 ผู้ช่วยพยาบาลมีอายุระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 54.55) รองลงมาคืออายุ 40 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 27.27) และอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 18.18) ตามลำดับเมื่อพิจารณาในเรื่องประสบการณ์การทำงานพบว่า พยาบาลหอผู้ป่วยสูติกรรม มีประสบการณ์เฉลี่ย 5.42 ปี (S.D. = 26.90) พยาบาลที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 50) รองลงมาคือมีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 5-9 ปี (ร้อยละ 33.33) และมีประสบการณ์ระหว่าง 10-14 ปี และ 15 ปีขึ้นไปจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 8.33 พนักงานผู้ช่วยพยาบาลมีประสบการณ์มากกว่า 15 ปีขึ้นไปมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 54.55) รองลงมา มีประสบการณ์ระหว่าง 10-14 ปี และต่ำกว่า 5 ปี จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 18.18 และส่วนน้อยที่มีประสบการณ์ 5-9 ปี (ร้อยละ 9.09) โดยภาพรวม พนักงานผู้ช่วยพยาบาลมีอายุเฉลี่ย 14.64 ปี (S.D. = 24.56)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการใช้บริการในหน่วยงานหลักของหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอด

ตารางที่ 4.2 จำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอดในหน่วยงานหลักระหว่างเดือนสิงหาคม – ตุลาคม 2550

ชื่อหน่วยงาน	ประเภท ผู้รับบริการ	เดือน						เฉลี่ย	
		สิงหาคม		กันยายน		ตุลาคม		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. ผู้ป่วยนอก สูตินรีเวช (ราย)	1. สูติกรรม	1,306	29.5	1,293	28.58	1,290	26.36	1,296	28.15
	2. อื่น ๆ	3,055	69.85	3,231	71.42	3,604	73.64	3,297	71.85
	รวม	4,361	100	4,524	100	4,894	100	4,593	100
2. ห้องคลอด (ราย)	1. ผู้คลอดทาง ช่องคลอด	20	9.62	20	10.87	25	11.68	21.67	10.72
	2. ผู้คลอดโดย การผ่าตัดทาง หน้าท้อง	86	41.35	91	49.46	94	43.93	90.33	44.91
	3. อื่น ๆ	102	49.04	73	39.68	95	44.39	90	44.56
	รวม	208	100	184	100	214	100	202	100
3. หอผู้ป่วย สูติกรรมและ นรีเวชกรรม (วันนอน)	1. ผู้ป่วย สูติกรรม	284	50.4	289	50.61	301	50.42	291.33	50.49
	2. นรีเวชกรรม	279	49.6	282	49.39	296	49.58	285.67	49.51
	รวม	563	100	571	100	597	100	577	100
4. ห้องเด็กอ่อน	1. ทารกแรกเกิด	310	41.11	301	43.31	329	41.49	313.33	41.97
	2. อื่น ๆ	444	58.89	394	56.69	464	58.51	434	58.03
	รวม	754	100	695	100	793	100	747.33	100

จากตารางที่ 4.2 หญิงตั้งครรภ์ระยะคลอดที่มารับบริการจำแนกตามหน่วยงานหลัก ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม 2550 ได้แก่ 1) หน่วยงานผู้ป่วยนอกสูตินรีเวช มีจำนวนผู้รับบริการทั้งหมดเฉลี่ยเดือนละ 4,593 ราย มีผู้มารับบริการด้านสูติกรรมเฉลี่ยเดือนละ 1,296.30 ราย (ร้อยละ 28.15) 2) หน่วยงานห้องคลอด มีจำนวนผู้มารับบริการทั้งหมดเฉลี่ยเดือนละ 202 ราย มีผู้รับบริการที่มาคลอดทางช่องคลอดเฉลี่ยเดือนละ 21.67 ราย (ร้อยละ 10.72) และผู้รับบริการที่มา

คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องเฉลี่ยเดือนละ 90.33 ราย (ร้อยละ 44.91) 3) หอผู้ป่วยสูติกรรมและ
 นรีเวชกรรม มีผู้มารับบริการทั้งหมดเฉลี่ยเดือนละ 577 ราย มีผู้รับบริการด้านสูติกรรมเฉลี่ยเดือน
 ละ 291.33 ราย (ร้อยละ 50.49) 4) ห้องเด็กอ่อน มีผู้มารับบริการทั้งหมดเฉลี่ยเดือนละ 747.33 ราย มี
 ทารกแรกเกิดเฉลี่ยเดือนละ 313.33 ราย (ร้อยละ 41.97)

ส่วนที่ 3 ต้นทุนการบริการรักษาพยาบาลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ หญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอด

ตารางที่ 4.3 กระบวนการที่เกี่ยวข้อง และต้นทุนต่อหน่วยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ
 ให้บริการหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอด

หน่วยงาน	กระบวนการที่เกี่ยวข้อง	หน่วยนับของงาน	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
1. เวชระเบียน	เตรียมแฟ้มประวัติผู้คลอด	จำนวนผู้ให้บริการ ทั้งหมด	13.87
2. รับส่งผู้ป่วย	ช่วยเคลื่อนย้ายระหว่างหน่วยงาน	จำนวนเที่ยวบริการ	19.45
3. หน่วยแม่บ้าน	ทำความสะอาดพื้นที่ให้บริการ	จำนวนผู้ให้บริการ ทั้งหมด	75.84
4. หน่วยโภชนาการ	จัดอาหารให้ผู้รับบริการ	จำนวนถาดอาหาร	67.52
5. หน่วยจ่ายกลาง	ทำความสะอาดเครื่องมือ	จำนวนผู้ให้บริการ ทั้งหมด	12.21
6. หน่วยรับโทรศัพท์	ติดต่อโทรศัพท์	จำนวนสายที่รับ โทรศัพท์	4.10
7. หน่วยพักฟื้น	ระงับความรู้สึก และลดความเจ็บปวด ระหว่างการคลอด	จำนวนเวลา(นาท)ใน การระงับความรู้สึก	23.40
8. หน่วยเภสัชกรรม			
8.1 คลอดทางช่องคลอด	ต้นทุนยาที่ใช้กับผู้คลอดทางช่อง คลอด	เม็ด หรือ ขวด	338.03
8.2 คลอดโดยการผ่าตัด ทางหน้าท้อง	ต้นทุนยาที่ใช้กับผู้คลอดโดยการ ผ่าตัดทางหน้าท้อง	เม็ด หรือ ขวด	1,126.86

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

หน่วยงาน	กระบวนการที่เกี่ยวข้อง	หน่วยนับของงาน	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
9. ห้องปฏิบัติการ			
9.1 คลอดทางช่องคลอด	ต้นทุนการตรวจสิ่งส่งตรวจของผู้ คลอดทางช่องคลอด	สิ่งส่งตรวจ	431
9.2 คลอดโดยการผ่าตัด ทางหน้าท้อง	ต้นทุนการตรวจสิ่งส่งตรวจของผู้ คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง	สิ่งส่งตรวจ	785

จากตารางที่ 4.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอดทั้งสิ้น มี 9 หน่วยงาน แต่ละหน่วยงานมีต้นทุนต่อหน่วยนับของงานแตกต่างกัน โดยหน่วยงานเวชระเบียน หน่วยแม่บ้าน หน่วยจ่ายกลาง มีหน่วยนับของงานเป็นจำนวนผู้ใช้บริการทั้งหมด หน่วยรับส่งผู้ป่วยมีหน่วยนับของงานเป็นจำนวนเที่ยวบริการ หน่วยโภชนาการมีหน่วยนับของงานเป็นจำนวน ถาดอาหาร หน่วยรับโทรศัพท์มีหน่วยนับของงานเป็นจำนวนสายที่รับโทรศัพท์ หน่วยพักฟื้นมี หน่วยนับของงานเป็นจำนวนเวลาในการระงับความรู้สึก โดยเมื่อคำนวณเพื่อหาต้นทุนต่อหน่วย แล้ว ได้ผลต้นทุนต่อหน่วยของหน่วยงานเวชระเบียน หน่วยรับส่งผู้ป่วย หน่วยแม่บ้าน หน่วย โภชนาการ หน่วยจ่ายกลาง หน่วยรับโทรศัพท์ หน่วยพักฟื้น เป็น 13.87 19.45 75.84 67.52 12.21 4.10 และ 23.40 บาทตามลำดับ หน่วยงานเภสัชกรรมมีต้นทุนยาที่ใช้กับผู้ป่วยคลอดทางช่องคลอด 338.03 บาท และต้นทุนยาที่ใช้กับผู้ป่วยคลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง 1,126.86 บาท หน่วย ห้องปฏิบัติการมีต้นทุนการตรวจสิ่งส่งตรวจในผู้คลอดทางช่องคลอด 431 บาท และต้นทุนการ ตรวจสิ่งส่งตรวจในผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง 785 บาท

ส่วนที่ 4 ต้นทุนการรักษาพยาบาลของหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด

4.1 ต้นทุนรวมในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด

ตารางที่ 4.4 ต้นทุนรวมต่อการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด 1 ราย
จำแนกตามหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ต้นทุนรวมของหน่วยงานบริการหญิงตั้งครรภ์ ที่คลอดทางช่องคลอด	จำนวนเงิน (บาท)
1. หน่วยงานหลัก	26,545.02
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1,367.86
รวมต้นทุนต่อการบริการหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด 1 ราย	27,912.88

จากตารางที่ 4.4 ต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดรวม
ทั้งสิ้นเป็นเงิน 27,912.88 บาท ประกอบด้วยต้นทุนของหน่วยงานหลัก 26,545.02 บาท และต้นทุน
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1,367.86 บาท

หน่วยงานบริการหลัก ได้แก่ แผนกผู้ป่วยนอกสูติรีเวช ห้องคลอด หอผู้ป่วยสูติ
กรรม และแผนกห้องเด็กอ่อน มีต้นทุนทางตรงในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดดัง
ในแสดงในตารางแสดงที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ต้นทุนทางตรงรวมในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด
จำแนกตามหน่วยงานหลักที่ให้บริการ

หน่วยงาน	ต้นทุนค่าแรง (บาท)	ต้นทุนค่าวัสดุ (บาท)	ต้นทุนค่าลงทุน (บาท)	รวมต้นทุนทางตรง (บาท)
ผู้ป่วยนอกสูติรีเวช	47.00	7.90	6.33	61.23
ห้องคลอด	4,820.42	880.42	363.81	6,064.65
หอผู้ป่วยสูติกรรม	2,927.38	294.18	373.50	3,595.06
ห้องเด็กอ่อน	1,946.49	484.41	82.77	2,513.67
รวม 4 หน่วยงาน	9,741.29	1,666.91	836.82	12,245.02
รวมวิชาชีพอื่นๆ	24,041.29	1,666.91	836.82	26,545.02

จากตารางที่ 4.5 หน่วยงานหลักในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดมี 4 หน่วยงาน คือ ผู้ป่วยนอกสูติรีเวช ห้องคลอด หอผู้ป่วยสูติกรรม และห้องเด็กอ่อน ซึ่งมีต้นทุนทางตรงรวม อันประกอบด้วย ต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าวัสดุ ต้นทุนค่าลงทุน เป็นจำนวนเงิน 61.23 6,064.65 3,595.06 2,513.67 บาทตามลำดับ หน่วยงานที่มีต้นทุนมากที่สุดคือ หน่วยงานห้องคลอด รองลงมาคือ หอผู้ป่วยสูติกรรม หน่วยงานที่มีต้นทุนน้อยที่สุดคือ หน่วยงานผู้ป่วยนอกสูติรีเวช เมื่อพิจารณาองค์ประกอบต้นทุนรวมพบว่า ต้นทุนค่าแรงมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น 11.64 เท่าของต้นทุนค่าลงทุน และเมื่อรวมต้นทุนค่าแรงวิชาชีพอื่นๆแล้วพบว่า ต้นทุนค่าแรงคิดเป็นจำนวนเงิน 24,041.29 บาท หรือ 28.73 เท่าของต้นทุนค่าลงทุน

หน่วยงานบริการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานเวชระเบียน หน่วยงานรับส่งผู้ป่วย หน่วยงานแม่บ้าน หน่วยงานโภชนาการ หน่วยจ่ายกลาง หน่วยงานรับโทรศัพท์ หน่วยงานเภสัชกรรม และหน่วยงานห้องปฏิบัติการ มีส่วนทำให้เกิดต้นทุนกับผู้คลอดทางช่องคลอด เช่นเดียวกัน และมีจำนวนต้นทุน ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ต้นทุนทางตรงรวมในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด จำแนกตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	ต้นทุนต่อการบริการหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด (บาท)	
	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
1. เวชระเบียน	13.87	1.01
2. รับส่งผู้ป่วย	58.36	4.27
3. หน่วยแม่บ้าน	75.84	5.54
4. โภชนาการ	405.14	29.62
5. หน่วยจ่ายกลาง	12.21	0.89
6. หน่วยรับโทรศัพท์	33.41	2.44
7. หน่วยเภสัชกรรม	338.03	24.71
8. ห้องปฏิบัติการ	431.00	31.51
รวม	1,367.86	100.00

จากตารางที่ 4.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดมีจำนวนทั้งหมด 8 หน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานเวชระเบียน หน่วยรับส่งผู้ป่วย หน่วยแม่บ้าน หน่วยโภชนาการ หน่วยจ่ายกลาง หน่วยรับโทรศัพท์ หน่วยเภสัชกรรม ห้องปฏิบัติการ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีต้นทุนในการบริการหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดเป็นจำนวน 13.87 58.36 75.84 405.14 12.21 33.41 338.03 และ 431.00 บาทตามลำดับ หน่วยงานที่มีต้นทุนสูงสุดคือ ห้องปฏิบัติการ รองลงมาคือโภชนาการ ส่วนหน่วยงานที่มีต้นทุนต่ำสุด คือ หน่วยจ่ายกลาง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาด้านต้นทุนฐานกิจกรรมของหน่วยงานห้องคลอด และหอผู้ป่วยสูติกรรม จึงขอนำเสนอรายละเอียดต้นทุนฐานกิจกรรมของการดูแลรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดของหน่วยงานห้องคลอด และหอผู้ป่วยสูติกรรม ดังในตารางที่ 4.7 และ 4.8

4.2 ต้นทุนฐานกิจกรรมในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมรองในห้องคลอดและหอผู้ป่วยสูติกรรม

ตารางที่ 4.7 ต้นทุนฐานกิจกรรมในการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด

หน่วยงาน	ต้นทุนฐานกิจกรรม (บาท)	
	จำนวนเงิน(บาท)	ร้อยละ
1. ห้องคลอด	4,820.42	62.25
2. หอผู้ป่วยสูติกรรม	2,927.38	37.78
รวม	7,747.80	100.00

จากตารางที่ 4.7 ต้นทุนฐานกิจกรรมในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดที่หน่วยงานห้องคลอด และหอผู้ป่วยสูติกรรมคิดเป็นเงินรวม 4,820.42 และ 2,927.38 บาท ตามลำดับ หรือร้อยละ 62.25 และ 37.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ระยะเวลาและต้นทุนของกิจกรรมหลักในการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์
ที่คลอดทางช่องคลอดของหน่วยงานห้องคลอดและหอผู้ป่วยสูติกรรม

กิจกรรมหลัก	หน่วยงาน	ระยะเวลา(นาที)		ต้นทุน (บาท)	
		นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1.ห้องคลอด	1. การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอด	30.47	1.73	76.02	1.58
	2. การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอดทางช่องคลอด	134.55	7.63	386.60	8.02
	3. การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง	1,498.09	84.94	4,064.56	84.32
	4. การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา	100.57	5.70	293.24	6.08
	รวม	1,763.68	100.00	4,820.42	100.00
2. หอผู้ป่วยสูติกรรม	1. การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอด	32.27	2.02	48.91	1.67
	2. การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง	788.72	49.42	1,532.35	52.35
	3. การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา	774.95	48.56	1,346.12	45.98
	รวม	1,595.93	100.00	2,927.38	100.00

จากตารางที่ 4.8 หน่วยงานห้องคลอดมีกิจกรรมหลักทั้งหมด 4 กิจกรรม ได้แก่ 1)การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอด 2)การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอดทางช่องคลอด 3)การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง และ4)การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุดคือ การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง โดยใช้เวลาดังกล่าวทั้งหมด 1,498.09 นาที (ร้อยละ 84.94) มีต้นทุน 4,064.56 บาท (ร้อยละ 84.32) กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุดคือ การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอด โดยใช้เวลาดังกล่าวทั้งหมด 30.47 นาที (ร้อยละ 1.73) มีต้นทุน 76.02 (ร้อยละ 1.58) หอผู้ป่วยสูติกรรมมีกิจกรรมหลักทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอด 2) การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง 3) การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา กิจกรรมที่ใช้เวลาในการ

ปฏิบัติการมากที่สุดคือ การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง โดยใช้เวลาทั้งหมด 788.72 นาที (ร้อยละ 49.42) มีต้นทุน 1,532.35 บาท (ร้อยละ 52.35) ซึ่งใกล้เคียงกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา 774.95 นาที (ร้อยละ 48.56) มีต้นทุน 1,346.12 บาท (ร้อยละ 45.98) กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติการน้อยที่สุดคือ การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอด ซึ่งใช้เวลาในการปฏิบัติการ 32.27 นาที (ร้อยละ 2.02) มีต้นทุน 48.91 บาท (ร้อยละ 1.67)

เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมหลัก จะประกอบด้วยกิจกรรมรอง กิจกรรมย่อย และรายหัตถการ (ดังในภาคผนวก ค) ในที่นี้ผู้วิจัยขอกล่าวถึงส่วนประกอบกิจกรรมรองของแต่ละกิจกรรมหลักในหน่วยงานห้องคลอด และหอผู้ป่วยสูติกรรม ดังในตารางที่ 4.9 และ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ระยะเวลาและต้นทุนต่อกิจกรรมหลักและกิจกรรมรองในการพยาบาลหญิง
ตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดในห้องคลอด

กิจกรรมการพยาบาล	ระยะเวลา		ต้นทุนต่อ กิจกรรมรอง (บาท)		ต้นทุนต่อ กิจกรรมหลัก (บาท)	
	นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. การเตรียมความพร้อมในการดูแล ผู้คลอดทางช่องคลอด	30.47				76.02	1.58
1.1 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	1.87	0.11	3.47	0.07		
1.2 การเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร และบุคลากร	6.80	0.39	18.45	0.38		
1.3 การเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องผ้า	21.80	1.24	54.10	1.12		
2. การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของ ผู้คลอดทางช่องคลอด	134.55				386.60	8.02
2.1 การประเมินอาการและอาการแสดงของ ผู้คลอดและทารกในครรภ์	78.53	4.45	234.79	4.87		
2.2 การวิเคราะห์และประเมินผลทาง ห้องปฏิบัติการ	20.15	1.14	53.58	1.11		
2.3 การดูแลเพื่อคลายความวิตกกังวล	11.88	0.67	35.51	0.74		
2.4 การดูแลและอำนวยความสะดวกญาติ ผู้คลอดทางช่องคลอด	24	1.36	62.72	1.30		
3. การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและ ป้องกันความเลียง	1,498.09				4,064.56	84.32
3.1 การพยาบาลระยะก่อนคลอด ปากมดลูก เปิด 1-3 เซนติเมตร	338.17	19.17	825.80	17.13		
3.2 การพยาบาลระยะก่อนคลอด ปากมดลูก เปิด 3-10 เซนติเมตร	306.78	17.39	777.01	16.12		
3.3 การพยาบาลเพื่อช่วยแพทย์เจาะถุงน้ำคร่ำ	142.02	8.05	407.54	8.45		
3.4 การพยาบาลขณะได้รับการก่อให้เกิด การเจ็บครรภ์ (Latent phase)	44.73	8.21	425.95	8.84		
3.5 การพยาบาลขณะได้รับการก่อให้เกิด การเจ็บครรภ์ (Active phase)	97.53	5.53	285.16	5.92		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

กิจกรรมการพยาบาล	ระยะเวลา		ต้นทุนต่อ กิจกรรมรอง (บาท)		ต้นทุนต่อ กิจกรรมหลัก (บาท)	
	นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
3.6 กิจกรรมช่วยคลอดโดยใช้เข็ม***	275.27	15.61	810.01	16.80		
3.7 การพยาบาลระยะหลังคลอด	193.61	10.98	533.09	11.06		
2 ชั่วโมง						
4. การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาท การเป็นมารดา	100.57				293.24	6.08
4.1 การพยาบาลเพื่อการวางแผนจำหน่าย	33.55	1.90	100.31	2.08		
4.2 การพยาบาลเพื่อการจำหน่าย	67.02	3.80	192.92	4.00		
รวม	4,820.42	100.00	4,820.42	100.00	4,820.42	

*** ถ้าเป็นกิจกรรมช่วยคลอดโดยใช้เครื่องดูดสุญญากาศ มีต้นทุน 671.31 บาท (ร้อยละ 14.29)

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาตามกิจกรรมหลักพบว่า 1) กิจกรรมหลักการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอดใช้เวลามากที่สุดในการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องผ้า 21.80 นาที (ร้อยละ 1.24) เกิดต้นทุนมากที่สุด 54.10 บาท (ร้อยละ 1.12) และใช้เวลาน้อยที่สุดในการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 1.87 นาที (ร้อยละ 0.11) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 3.47 บาท (ร้อยละ 0.07) 2) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอดทางช่องคลอด ใช้เวลามากที่สุดในเรื่องการประเมินอาการและอาการแสดงของผู้คลอดและทารกในครรภ์ 78.53 นาที (ร้อยละ 4.45) เกิดต้นทุนมากที่สุด 234.79 บาท (ร้อยละ 4.87) และใช้เวลาน้อยที่สุดในการดูแลเพื่อคลายความวิตกกังวล 11.88 นาที (ร้อยละ 0.67) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 35.51 บาท (ร้อยละ 0.74) 3) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง ใช้เวลามากที่สุดในการพยาบาลระยะก่อนคลอด ปากมดลูกเปิด 1-3 เซ็นติเมตร 338.17 นาที (ร้อยละ 19.17) เกิดต้นทุนมากที่สุด 825.80 บาท (ร้อยละ 17.13) และใช้เวลาน้อยที่สุดในการพยาบาลขณะได้รับการก่อให้เกิดการเจ็บครรภ์ระยะ (Active phase) 97.53 นาที (ร้อยละ 15.61) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 810.01 บาท (ร้อยละ 16.80) 4) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ใช้เวลามากที่สุดในการพยาบาลเพื่อการจำหน่าย 67.02 นาที (ร้อยละ 3.80) เกิดต้นทุนมากที่สุด 192.92 บาท (ร้อยละ 4.00) เมื่อพิจารณาทั้ง 4 กิจกรรมหลักพบว่า กิจกรรมที่ใช้

เวลาในการปฏิบัติมากที่สุด คือ กิจกรรมการพยาบาลระยะก่อนคลอด ปากมดลูกเปิด 1-3 เซ็นติเมตร ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด 338.17 นาที (ร้อยละ 19.17) เกิดต้นทุน 825.80 บาท (ร้อยละ 17.13) รองลงมาคือการพยาบาลระยะก่อนคลอด ปากมดลูกเปิด 3-10 เซ็นติเมตร ใช้เวลา 306.78 นาที (ร้อยละ 17.39) เกิดต้นทุน 777.01 บาท (ร้อยละ 16.12) รวมเวลาการพยาบาลระยะก่อนคลอด 644.95 นาที (ร้อยละ 36.56) เกิดต้นทุนของการพยาบาลระยะก่อนคลอดรวม 1,602.81 บาท (ร้อยละ 33.25) ส่วนกิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 1.87 นาที (ร้อยละ 0.11) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 3.47 บาท (ร้อยละ 0.07)

ตารางที่ 4.10 ต้นทุนของกิจกรรมหลักและกิจกรรมรองในการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดของหอผู้ป่วยสูติกรรม

กิจกรรมการพยาบาล	ระยะเวลา		ต้นทุนต่อกิจกรรมรอง		ต้นทุนต่อกิจกรรมหลัก	
	นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอด	32.27				48.91	1.67
1.1 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	1.60	0.10	2.02	0.07		
1.2 การเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร และบุคลากร	25.87	1.62	40.85	1.40		
1.3 การเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องผ้า	4.80	0.30	6.05	0.21		
2. การพยาบาลผู้คลอดทางช่องคลอดเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสียหาย	788.72				1,532.35	52.34
2.1 การพยาบาลแรกรับย้าย	194.44	12.18	374.64	12.80		
2 ชั่วโมงแรก (วันที่ 1)						

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กิจกรรมการพยาบาล	ระยะเวลา		ต้นทุนต่อกิจกรรมรอง		ต้นทุนต่อกิจกรรมหลัก	
	นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2.2 การดูแลต่อเนื่อง (วันที่ 1)	594.28	37.24	1,157.71	39.55		
3. การพยาบาลผู้คลอดทาง ช่องคลอดเพื่อส่งเสริม บทบาทการเป็นมารดา	774.95				1,346.12	45.98
3.1 การพยาบาลเพื่อ วางแผนจำหน่าย (วันที่ 2)	517.40	32.42	880.56	30.08		
3.2 การพยาบาลเพื่อการ จำหน่าย (วันที่ 3)	257.55	16.14	465.56	15.90		
รวม	1,595.94	100	2,927.38	100	2,927.38	100.00

จากตารางที่ 4.10 เมื่อพิจารณาตามกิจกรรมหลักพบว่า 1) กิจกรรมหลักการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดทางช่องคลอดใช้เวลามากที่สุดในการเตรียมความพร้อมด้านเอกสารและบุคลากร 25.87 นาที (ร้อยละ 1.62) เกิดต้นทุนมากที่สุด 40.85 บาท (ร้อยละ 1.40) และใช้น้อยที่สุดในการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 1.60 นาที (ร้อยละ 0.10) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 2.02 บาท (ร้อยละ 0.07) 2) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง ใช้เวลามากที่สุดในการดูแลต่อเนื่อง (วันที่ 1) ระยะก่อนคลอด 594.28 นาที (ร้อยละ 37.24) เกิดต้นทุนมากที่สุด 1,157.71 บาท (ร้อยละ 39.55) 3) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ใช้เวลามากที่สุดในการพยาบาลเพื่อวางแผนจำหน่าย 517.40 นาที (ร้อยละ 32.42) เกิดต้นทุนมากที่สุด 880.56 บาท (ร้อยละ 30.08) เมื่อพิจารณาทั้ง 4 กิจกรรมหลักพบว่า กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติมากที่สุด คือ การดูแลต่อเนื่อง (วันที่ 1) 594.28 นาที (ร้อยละ 37.24) เกิดต้นทุน 1,157.71 บาท (ร้อยละ 39.55) รองลงมาคือการพยาบาลเพื่อวางแผนจำหน่าย 517.40 นาที (ร้อยละ 32.42) เกิดต้นทุน 880.56 (ร้อยละ 30.08) ส่วนกิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุด คือการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 1.60 นาที (ร้อยละ 0.10) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 2.02 บาท (ร้อยละ 0.07)

ส่วนที่ 5 ต้นทุนการรักษาพยาบาลของหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

5.1 ต้นทุนรวมในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

ตารางที่ 4.11 ต้นทุนรวมต่อการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง 1 ราย

ต้นทุนรวมของหน่วยงานบริการหญิงตั้งครรภ์ ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง	จำนวนเงิน (บาท)
1. หน่วยงานหลัก	30,873.85
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3,993.37
รวมต้นทุนต่อการบริการหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง	34,867.22

จากตารางที่ 4.11 ต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 34,867.22 บาท โดยมีต้นทุนของหน่วยงานหลัก 30,873.85 บาท และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3,993.37 บาท

หน่วยงานบริการหลัก ได้แก่ แผนกผู้ป่วยนอกสูติรีเวช ห้องคลอด หอผู้ป่วยสูติกรรม และแผนกห้องเด็กอ่อน มีต้นทุนทางตรงในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ส่วนประกอบของต้นทุนทางตรงรวมของหน่วยงานหลักในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง 1 ราย

หน่วยงาน	ต้นทุนค่าแรง (บาท)	ต้นทุนค่าวัสดุ (บาท)	ต้นทุนค่าลงทุน (บาท)	รวมต้นทุนทางตรง (บาท)
ผู้ป่วยนอกสูติรีเวช	47.00	7.90	6.33	61.23
ห้องคลอด	1,950.18	1,149.33	581.40	3,680.91
หอผู้ป่วยสูติกรรม	3,577.52	392.24	498.00	4,467.76
ห้องเด็กอ่อน	2,959.32	645.88	110.36	3,351.56
รวม	8,170.02	2,195.35	1,208.48	11,573.85
รวมวิชาชีพอื่นๆ	27,470.02	2,195.35	1,208.48	30,873.85

จากตารางที่ 4.12 หน่วยงานหลักในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องมี 4 หน่วยงาน คือ ผู้ป่วยนอกสูตินรีเวช ห้องคลอด หอผู้ป่วยสูติกรรม และห้องเด็กอ่อน ซึ่งมีต้นทุนทางตรงรวม ประกอบด้วย ต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าวัสดุ ต้นทุนค่าลงทุน เป็น 61.23 3,680.91 4,467.76 3,351.56 บาทตามลำดับ หน่วยงานที่มีต้นทุนมากที่สุดคือ หอผู้ป่วยสูติกรรม รองลงมาคือ หน่วยงานห้องคลอด หน่วยงานที่มีต้นทุนน้อยที่สุดคือ หน่วยงานผู้ป่วยนอกสูตินรีเวช เมื่อพิจารณาองค์ประกอบต้นทุนรวมพบว่า ต้นทุนค่าแรงมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น 6.76 เท่าของต้นทุนค่าลงทุน และเมื่อรวมต้นทุนค่าแรงวิชาชีพอื่นๆแล้วพบว่า ต้นทุนค่าแรงคิดเป็นจำนวนเงิน 27,470.22 บาท หรือ 22.73 เท่าของต้นทุนค่าลงทุน

หน่วยงานบริการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานเวชระเบียน หน่วยงานรับส่งผู้ป่วย หน่วยงานแม่บ้าน หน่วยงานโภชนาการ หน่วยจ่ายกลาง หน่วยงานรับโทรศัพท์ หน่วยงานเภสัชกรรม และหน่วยงานห้องปฏิบัติการ มีส่วนทำให้เกิดต้นทุนกับผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องเช่นเดียวกัน และมีจำนวนต้นทุนแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ต้นทุนทางตรงรวมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

หน่วยงาน	ต้นทุนต่อการบริการหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง (บาท)	ร้อยละ
1. เวชระเบียน	13.87	0.35
2. รับส่งผู้ป่วย	58.36	1.46
3. หน่วยแม่บ้าน	75.84	1.90
4. โภชนาการ	472.67	11.84
5. หน่วยจ่ายกลาง	12.21	0.31
6. หน่วยรับโทรศัพท์	44.55	1.12
7. หน่วยวิสัญญี	1,404.01	35.16
8. หน่วยเภสัชกรรม	1,126.86	28.22
9. ห้องปฏิบัติการ	785	19.66
รวม	3,993.37	100.00

ตารางที่ 4.13 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง มีจำนวนทั้งหมด 9 หน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานเวชระเบียน หน่วยรับส่งผู้ป่วย หน่วยแม่บ้าน หน่วยโภชนาการ หน่วยจ่ายกลาง หน่วยรับโทรศัพท์ หน่วยวิสัญญี หน่วยเภสัชกรรม และห้องปฏิบัติการ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีต้นทุนในการบริการหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง เป็นจำนวน 13.87 58.36 75.84 472.67 12.21 44.55 1,404.01 1,126.86 และ 785 บาทตามลำดับ หน่วยงานที่มีต้นทุนสูงสุดคือ หน่วยงานห้องพักรฟื้น รองลงมาคือหน่วยเภสัชกรรม ส่วนหน่วยงานที่มีต้นทุนต่ำสุด คือ หน่วยจ่ายกลาง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาต้นทุนฐานกิจกรรมของหน่วยงานห้องคลอด และหอผู้ป่วยสูติกรรม จึงขอนำเสนอรายละเอียดต้นทุนฐานกิจกรรมของการดูแลรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของหน่วยงานห้องคลอด และหอผู้ป่วยสูติกรรม ดังแสดงในตารางที่ 4.14 และ 4.15

5.2 ต้นทุนฐานกิจกรรมในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของหน่วยงานห้องคลอดและหอผู้ป่วยสูติกรรม

ตารางที่ 4.14 ต้นทุนฐานกิจกรรมในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

หน่วยงาน	ต้นทุนฐานกิจกรรม (บาท)	ร้อยละ
1. ห้องคลอด	1,950.18	35.28
2. หอผู้ป่วยสูติกรรม	3,577.52	64.72
รวม	5,527.70	100.00

จากตารางที่ 4.14 ต้นทุนฐานกิจกรรมในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ของหน่วยงานห้องคลอด และหอผู้ป่วยสูติกรรมคิดเป็นร้อยละ 35.28 และ 64.72 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ต้นทุนในแต่ละกิจกรรมหลักของการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องที่
หน่วยงานห้องคลอดและหอผู้ป่วยสูติกรรม

หน่วยงาน	กิจกรรมหลัก	ระยะเวลา(นาที)		ต้นทุน (บาท)	
		นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1.ห้องคลอด	1.การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง	30	4.19	66.84	4.19
	2. การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง	149	20.81	437.42	20.81
	3. การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง	433	60.47	1,144.98	58.71
	4. การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา	104	14.53	300.93	15.43
รวม		716	100.00	1,950.18	100.00
2. หอผู้ป่วยสูติกรรม	1.การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง	19	1.36	29.04	0.81
	2. การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง	495	35.41	1,768.23	49.43
	3. การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา	884	63.23	1,780.25	49.76
	รวม	1,398	100.00	3,557.52	100.00

จากตารางที่ 4.15 หน่วยงานห้องคลอดมีกิจกรรมหลักทั้งหมด 4 กิจกรรม ได้แก่

1) การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง 2) การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง 3) การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง และ 4) การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุดคือ การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง โดยใช้เวลาทั้งหมด 433 นาที (ร้อยละ 60.47) มีต้นทุน 1,144.98บาท (ร้อยละ 58.71) กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง โดยใช้เวลาทั้งหมด 30 นาที (ร้อยละ 4.19) มีต้นทุน 66.84 (ร้อยละ 4.19) ส่วนหอผู้ป่วยสูติกรรมมีกิจกรรมการหลักทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง 2) การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง 3) การพยาบาลเพื่อ

ส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุดคือ กิจกรรมการพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา 884 นาที (ร้อยละ 63.23) กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุดคือ การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง ซึ่งใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรม 19 นาที (ร้อยละ 1.36) กิจกรรมที่มีต้นทุนมากที่สุดคือ กิจกรรมเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง โดยมีต้นทุน 1,768.23 บาท (ร้อยละ 49.43) ส่วนกิจกรรมที่มีต้นทุนน้อยที่สุดคือ กิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง ซึ่งมีต้นทุน 29.04 บาท (ร้อยละ 0.81)

เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมหลัก จะประกอบด้วยกิจกรรมรอง กิจกรรมย่อย และรายหัตถการ (ดังในภาคผนวก ค) ในที่นี้ผู้วิจัยขอกล่าวถึงส่วนประกอบกิจกรรมรองของแต่ละกิจกรรมหลักในหน่วยงานห้องคลอด และหอผู้ป่วยสูติกรรม ดังในตารางที่ 4.16 และ 4.17 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ระยะเวลาและต้นทุนต่อกิจกรรมหลักและกิจกรรมรองในการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องในห้องคลอด

กิจกรรมการพยาบาล	ระยะเวลา		ต้นทุนต่อ กิจกรรมรอง (บาท)		ต้นทุนต่อ กิจกรรมหลัก (บาท)	
	นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง	30				66.84	3.43
1.1 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	2.07	0.29	3.84	0.20		
1.2 การเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร และบุคลากร	8.93	1.25	19.14	0.98		
1.3 การเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องผ้า	18.87	2.63	43.85	2.25		
2. การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง	149				437.42	22.43
2.1 การประเมินอาการและอาการแสดงของผู้คลอด และทารกในครรภ์	72.63	10.14	217.15	11.13		
2.2 การวิเคราะห์และประเมินผลทางห้องปฏิบัติการ	20.15	2.81	53.58	2.75		
2.3 การดูแลเพื่อคลายความวิตกกังวล	23.75	3.32	71.01	3.64		
2.4 การดูแลและอำนวยความสะดวกญาติผู้คลอดโดย การผ่าตัดทางหน้าท้อง	32	4.47	95.68	4.91		

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

กิจกรรมการพยาบาล	ระยะเวลา		ต้นทุนต่อ กิจกรรมรอง (บาท)		ต้นทุนต่อ กิจกรรมหลัก (บาท)	
	นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
3. การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง	433				1,144.98	58.71
3.1 การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมในการผ่าตัด คลอดทางหน้าท้อง	181.81	25.38	483.61	24.79		
3.2 การดูแลระหว่างผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง	189.36	26.44	503.70	25.09		
3.3 การดูแลในระยะ 2 ชั่วโมงแรกหลังผ่าตัดคลอดทาง หน้าท้อง	62.23	8.69	172.22	8.83		
4. การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา	104				300.93	15.43
4.1 การพยาบาลเพื่อการวางแผนจำหน่าย	36	5.03	107.64	5.52		
4.2 การพยาบาลเพื่อการจำหน่าย	68.48	9.56	193.29	9.91		
รวม	716	100.00	1,950.18	100.00	1,950.18	100.00

จากตารางที่ 4.16 เมื่อพิจารณาตามกิจกรรมหลักพบว่า 1) กิจกรรมหลักการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องใช้เวลามากที่สุดในการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องผ้า 18.87 นาที (ร้อยละ 2.63) เกิดต้นทุนมากที่สุด 43.85 บาท (ร้อยละ 2.25) และใช้เวลาน้อยที่สุดในการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2.07 นาที (ร้อยละ 0.29) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 3.84 บาท (ร้อยละ 0.20) 2) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง ใช้เวลามากที่สุดในเรื่องการประเมินอาการและอาการแสดงของผู้คลอดและทารกในครรภ์ 72.63 นาที (ร้อยละ 10.14) เกิดต้นทุนมากที่สุด 217.15 บาท (ร้อยละ 11.13) และใช้เวลาน้อยที่สุดในการวิเคราะห์และประเมินผลทางห้องปฏิบัติการ 20.15 นาที (ร้อยละ 2.81) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 53.58 บาท (ร้อยละ 2.75) 3) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง ใช้เวลามากที่สุดในการดูแลระหว่างผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง 189.36 นาที (ร้อยละ 26.44) เกิดต้นทุนมากที่สุด 489.34 บาท (ร้อยละ 25.09) และใช้เวลาน้อยที่สุดในการดูแลระยะ 2 ชั่วโมงแรกหลังผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง 62.23 นาที (ร้อยละ 8.69) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 172.22 บาท (ร้อยละ 8.83) 4) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดาใช้เวลามากที่สุดในการพยาบาลเพื่อการจำหน่าย 68.48

นาที (ร้อยละ 9.56) เกิดต้นทุนมากที่สุด 193.29 บาท (ร้อยละ 9.91) เมื่อพิจารณาทั้ง 4 กิจกรรมหลักพบว่า กิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติมากที่สุด คือ กิจกรรมการดูแลระหว่างผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด 189.36 นาที (ร้อยละ 26.44) เกิดต้นทุน 489.34 บาท (ร้อยละ 25.09) รองลงมาคือการพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมในการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง 181.81 นาที (ร้อยละ 25.38) เกิดต้นทุน 483.43 บาท (ร้อยละ 24.79) ส่วนกิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุด คือการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2.07 นาที (ร้อยละ 0.29) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 3.84 บาท (ร้อยละ 0.20)

ตารางที่ 4.17 ระยะเวลาและต้นทุนต่อกิจกรรมหลักและกิจกรรมรองในการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องในหอผู้ป่วยสูติกรรม

กิจกรรมการพยาบาล	ระยะเวลา		ต้นทุนต่อกิจกรรมรอง		ต้นทุนต่อกิจกรรมหลัก	
	นาที	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอด โดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง	19				29.04	0.81
1.1 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	1.93	0.14	2.44	0.07		
1.2 การเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร และบุคลากร	7.60	0.54	13.43	0.38		
1.3 การเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องผ้า	9.47	0.68	13.17	0.37		
2. การพยาบาลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้า ท้องเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง	495				1,768.23	49.43
2.1 การพยาบาลแรกคลอด 2 ชั่วโมงแรก (วันที่ 1)	59.83	4.28	679.79	19.00		
2.2 การดูแลต่อเนื่อง (วันที่ 1)	435.38	31.14	1,088.44	30.42		
3. การพยาบาลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้า ท้องเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา	884				1,780.25	49.76
3.1 การพยาบาลเพื่อวางแผนจำหน่าย (วันที่ 2)	492.50	35.23	948.08	26.50		
3.2 การพยาบาลเพื่อเตรียมจำหน่าย (วันที่ 3)	211.25	15.11	468.61	13.10		
3.3 การพยาบาลเพื่อจำหน่าย (วันที่ 4)	180.05	12.88	363.57	10.16		
รวม	1,398.01	100.00	3,557.52	100.00	3557.52	100.00

จากตารางที่ 4.17 เมื่อพิจารณาตามกิจกรรมหลักพบว่า 1) กิจกรรมหลักการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องใช้เวลามากที่สุดในการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องผ้า 9.47 นาที (ร้อยละ 0.68) เกิดต้นทุน 13.17 บาท (ร้อยละ 0.37) และใช้นเวลาน้อยที่สุดในการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 1.93 นาที (ร้อยละ 0.14) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 2.44 บาท (ร้อยละ 0.07) 2) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง ใช้เวลามากที่สุดในการดูแลต่อเนื่อง (วันที่ 1) 435.38 นาที (ร้อยละ 31.14) เกิดต้นทุนมากที่สุด 1,088.44 บาท (ร้อยละ 30.42) 3) กิจกรรมหลักการพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ใช้เวลามากที่สุดในการพยาบาลเพื่อวางแผนจำหน่าย 492.50 นาที (ร้อยละ 35.23) เกิดต้นทุนมากที่สุด 948.08 บาท (ร้อยละ 26.50) เมื่อพิจารณาทั้ง 4 กิจกรรมหลักพบว่า การพยาบาลผู้คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง เพื่อวางแผนจำหน่าย 492.50 นาที (ร้อยละ 35.23) เกิดต้นทุน 958.08 บาท (ร้อยละ 26.50) รองลงมาคือการดูแลต่อเนื่อง 435.38 นาที (ร้อยละ 31.14) เกิดต้นทุน 1,088.44 บาท (ร้อยละ 30.42) ส่วนกิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุด คือการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 1.93 นาที (ร้อยละ 0.14) เกิดต้นทุนน้อยที่สุด 2.44 บาท (ร้อยละ 0.07)

ส่วนที่ 6 การเปรียบเทียบต้นทุนในการรักษาพยาบาลของหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

ผู้วิจัยทำการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง โดยแบ่งการศึกษาเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การเปรียบเทียบต้นทุนรวมในการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดและผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องจำแนกตามหน่วยงานและตามโครงสร้างต้นทุนของหน่วยงานหลัก 2) การเปรียบเทียบต้นทุนในการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดและผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การเปรียบเทียบต้นทุนฐานกิจกรรมการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดและผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องในห้องคลอด และ 4) การเปรียบเทียบต้นทุนฐานกิจกรรมการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดและผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องในหอผู้ป่วยสูติกรรม ดังต่อไปนี้

6.1 การเปรียบเทียบต้นทุนรวมในการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดและผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องในหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบต้นทุนรวมของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด กับหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง

ประเภท	ต้นทุนจากข หน่วยงานหลัก (บาท)	ต้นทุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (บาท)	รวม (บาท)
1. การรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทาง ช่องคลอด	26,545.02	1,367.86	27,912.88
2. การรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอด ทางหน้าท้อง	30,873.85	3,993.37	34,867.22

จากตารางที่ 4.18 ต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดรวม 27,912.88 บาท ส่วนต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องรวม 34,867.22 บาท โดยพบว่าต้นทุนรวมของการบริการหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องสูงกว่า ต้นทุนรวมของการบริการหญิงตั้งครรภ์คลอดทางช่องคลอดอยู่ 6,954.34 บาท หรือ 1.25 เท่า

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบต้นทุนจากหน่วยงานหลักของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด กับหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องจำแนกตาม ต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าวัสดุ และต้นทุนค่าลงทุน

หน่วยงาน	ต้นทุนค่าแรง (บาท)		ต้นทุนค่าวัสดุ (บาท)		ต้นทุนค่าลงทุน (บาท)		ต้นทุนรวม (บาท)	
	คลอดทาง ช่องคลอด	ผ่าตัดคลอด ทางหน้าท้อง	คลอดทาง ช่องคลอด	ผ่าตัดคลอด ทางหน้าท้อง	คลอดทาง ช่องคลอด	ผ่าตัดคลอด ทางหน้าท้อง	คลอดทาง ช่องคลอด	ผ่าตัด คลอดทาง หน้าท้อง
1. ผู้ป่วยนอก สตินริเว	47.00	47.00	7.90	7.90	6.33	6.33	61.23	61.23
2. ห้องคลอด	19,120.42	21,250.18	880.42	1,149.33	363.81	581.40	20,364.65	22,980.91
3. หอผู้ป่วย สูติกรรม	2,927.38	3,577.52	294.18	392.24	373.50	498.00	3,595.06	4,467.76
4. ห้องเด็กอ่อน	1,946.49	2,595.32	484.41	645.88	82.77	110.36	2,513.67	3,351.56
รวม	24,041.29	27,470.02	1,666.91	2,195.35	836.82	1,208.48	26,545.02	30,873.85

จากตารางที่ 4.19 พบว่าต้นทุนรวมของหน่วยงานหลักของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง สูงกว่าต้นทุนรวมของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่ 4,328.83 บาท คิดเป็น 1.16 เท่า เมื่อจำแนกตามหน่วยงานหลักพบว่า 1) หน่วยงานผู้ป่วยนอกสูติรีเวชมีต้นทุนรวมของการดูแลรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด และผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องเท่ากัน 2) หน่วยงานห้องคลอดมีต้นทุนรวมของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่ 2,616.26 บาท หรือ 1.13 เท่า 3) หน่วยงานหอผู้ป่วยสูติกรรมมีต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่ 872.70 บาท หรือ 1.24 เท่า 4) ห้องเด็กอ่อนมีต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่ 837.89 บาท หรือ 1.33 เท่า เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของต้นทุนพบว่าต้นทุนค่าแรงมีจำนวนเงินสูงที่สุด และพบว่าต้นทุนค่าแรงในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดสูงเป็น 28.73 เท่าของต้นทุนค่าลงทุน และต้นทุนค่าแรงในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องเป็น 22.73 เท่าของต้นทุนค่าลงทุน เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนค่าแรงในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับต้นทุนค่าแรงในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้อง พบว่า ต้นทุนค่าแรงของหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องสูงกว่าต้นทุนค่าแรงในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่ 3,428.73 บาท หรือ 1.14 เท่า

เมื่อพิจารณาด้านทุนค่าวัสดุ พบว่า ต้นทุนค่าวัสดุของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องสูงกว่าต้นทุนค่าวัสดุอุปกรณ์ของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่ 582.44 บาท หรือ 1.32 เท่า

เมื่อพิจารณาด้านทุนค่าลงทุนพบว่า ต้นทุนค่าลงทุนของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องสูงกว่าต้นทุนค่าลงทุนของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่ 371.66 บาท หรือ 1.44 เท่า

6.2 การเปรียบเทียบต้นทุนในการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับต้นทุน
ต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวนต้นทุน(บาท)	
	คลอดทางช่องคลอด	ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง
1. เวชระเบียน	13.87	13.87
2. รับส่งผู้ป่วย	58.36	58.36
3. แม่บ้าน	75.84	75.84
4. โภชนาการ	405.14	472.67
5. หน่วยจ่ายกลาง	12.21	12.21
6. หน่วยรับโทรศัพท์	33.41	44.55
7. หน่วยวิสัญญี	0.00	1,404.01
8. เกสซกรรม ต้นทุนยา	338.03	1,126.86
9. ต้นทุนค่าตรวจทางห้องปฏิบัติการ	431	785
รวม	1,367.86	3,993.37

จากตารางที่ 4.20 ต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดใน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม 1,367.86 บาท และต้นทุนการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัด
คลอดทางหน้าท้องรวม 3,993.37 บาท โดยพบว่า ต้นทุนการบริการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ
หญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องมีสูงกว่าต้นทุนของหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่
2,625.51 บาท คิดเป็น 2.92 เท่า เมื่อพิจารณาด้านต้นทุนของแต่ละหน่วยงานพบว่ามี 5 หน่วยงานที่มี
ต้นทุนของการบริการหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องสูงกว่าต้นทุนของการบริการหญิง
ตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด ได้แก่ หน่วยงานโภชนาการ หน่วยรับโทรศัพท์ เกสซกรรม และ
ห้องปฏิบัติการ มีต้นทุนสูงกว่า 1.17 1.33 3.33 1.82 เท่าตามลำดับ ส่วนหน่วยวิสัญญีมีการดูแล
หญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องซึ่งเกิดต้นทุนจากการระงับความรู้สึกของหน่วยวิสัญญีเพิ่ม
เป็นจำนวนเงิน 1,404.01 บาท

6.3 การเปรียบเทียบต้นทุนฐานกิจกรรมการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับต้นทุนฐานกิจกรรมการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องในห้องคลอด

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบต้นทุนฐานกิจกรรมของการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับต้นทุนฐานกิจกรรมของการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ที่หน่วยงานห้องคลอด

ชื่อกิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรม
	การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด (บาท)	การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง (บาท)
1. การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอด	76.02	66.84
2. การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอด	386.60	437.42
3. การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง	4,064.56	1,144.98
4. การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา	293.24	300.93
รวม	4,820.42	1,950.18

จากตารางที่ 4.21 ต้นทุนของกิจกรรมการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดรวม 4,820.42 บาท และ ต้นทุนของกิจกรรมการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องรวม 1,950.18 บาท โดยพบว่าต้นทุนกิจกรรมของการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดที่หน่วยงานห้องคลอดสูงกว่าต้นทุนกิจกรรมของการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องอยู่ 2,870.25 บาท คิดเป็น 2.48 เท่า เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมหลัก พบว่า การคลอดทางช่องคลอดมีกิจกรรมหลักที่มีต้นทุนสูงกว่าการคลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องอยู่ 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอดและกิจกรรมการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง ซึ่งสูงกว่า 9.18 บาท และ 2,919 บาทตามลำดับ หรือ สูงกว่า 1.14 และ 3.55 เท่าตามลำดับ ส่วนการคลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องที่หน่วยงานห้องคลอด มีกิจกรรมหลักที่มีต้นทุนสูงกว่าการคลอดทางช่องคลอดอยู่ 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอด และกิจกรรมการพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ซึ่งสูงกว่า 50.82 บาท และ 7.69 บาท ตามลำดับ หรือ สูงกว่า 1.13 และ 1.03 เท่า ตามลำดับ

6.4 การเปรียบเทียบต้นทุนกิจกรรมการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับต้นทุนกิจกรรมการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องในหอผู้ป่วยสูติกรรม

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบต้นทุนฐานกิจกรรมของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดกับต้นทุนฐานกิจกรรมของการรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องที่หอผู้ป่วยสูติกรรม

ชื่อกิจกรรม	ต้นทุนของกิจกรรมการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอด (บาท)	ต้นทุนของกิจกรรมการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง (บาท)
1. การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้คลอด	48.19	29.04
2. การพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง	1,532.35	1,768.23
3. การพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา	1,346.12	1,780.25
รวม	2,927.38	3,557.52

จากตารางที่ 4.22 ต้นทุนของกิจกรรมการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดรวม 2,927.38 บาท และต้นทุนของกิจกรรมการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องรวม 3,557.52 บาท โดยพบว่าต้นทุนกิจกรรมของการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องที่หอผู้ป่วยสูติกรรมสูงกว่าต้นทุนกิจกรรมของการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดอยู่ 630.14 บาท คิดเป็น 1.22 เท่า เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมหลัก พบว่าการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดทางช่องคลอดที่หอผู้ป่วยสูติกรรมมีกิจกรรมหลักที่มีต้นทุนสูงกว่าการคลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องอยู่ 1 กิจกรรมคือ กิจกรรมการพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้คลอด ซึ่งสูงกว่า 19.15 บาท คิดเป็น 1.66 เท่า ส่วนการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดโดยการผ่าตัดทางหน้าท้องที่หอผู้ป่วยสูติกรรม มีกิจกรรมที่มีต้นทุนสูงกว่าการคลอดทางช่องคลอดอยู่ 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมการพยาบาลเพื่อความปลอดภัยและป้องกันความเสี่ยง และกิจกรรมการพยาบาลเพื่อส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ซึ่งสูงกว่า 235.88 บาท และ 434.13 บาทตามลำดับหรือ 1.15 และ 1.32 เท่าตามลำดับ